

Jan Keller bez cenzury: Lži o tržní ekonomice

- CZ24 News | 3. května 2023

Keller bez cenzury: Jan Keller dnes píše o tom, kam nás dovedly lži o tržní ekonomice a co máme místo ní.

Před více než třiceti lety byla změna mocenských poměrů v naší zemi vydávána za přechod od politicky řízené ekonomiky ke svobodné ekonomice tržní. Tvrdilo se, že namísto direktivních zásahů přejdeme k hospodářství, ve kterém bude o cenách zboží a služeb rozhodovat volná hra nabídky a poptávky. Odpadnou deformující intervence státní moci a potřeby zákazníků budou svobodně určovat, co si za jakou cenu kdo dopřeje. Se znalostí dnešních poměrů lze říci, že se jednalo o zcela ukázkovou dezinformaci.

Jaká je dnešní realita? Namísto svobodné hry nabídky a poptávky je ekonomika deformována nesmyslnými směrnici přicházejícími od nikým nevolených komisařů. Jejich nápady se kryjí za ekologické fráze, přitom jsou jen výsledkem hodně neprůhledné hry lobbistických skupin stojících kdesi v pozadí. Namísto slibovaného svobodného obchodu rozhodují jiné vlivné skupiny o tom, nakolik nevýhodně se ze kterých zemí bude co nakupovat. Antikomunistický češtinář stojící v čele vlády dojednává prodej letadel pro komunistický Vietnam a sjednává obchody s Kazachstánem, když obchody s Ruskem jsou zakázány, a obchody s Tchaj-wanem, když obchodování s Čínou je nepřijatelné. Řekněme, že to je politická nutnost nesuverénní země. I pak by ovšem bylo slušné vysvětlit, co je na tom všem vlastně tržně racionálního a proč vůbec mluvit o globalizovaném svobodném trhu.

Nakolik je v tomto systému zákazník pánem, jak bylo při příležitosti voleb po tři dekády svatosvatě slibováno? Cena zboží a služeb je u nás určována vším možným, jen ne náklady výrobců a poptávkou spotřebitelů. Poptávají snad čeští spotřebitelé dražší elektřinu a plyn, než které si užívají spotřebitelé v jiných zemích Evropské unie? Poptávají Češi vyšší DPH na potraviny, léky či knihy, než jaké platily dosud? Poptávají zrovna naši lidé právě to obilí, jehož dovoz je z hygienických důvodů zakázán v okolních zemích?

Jak proběhla slibovaná modernizace ekonomiky? Jejím výsledkem je například to, že lidé na severní Moravě platí horentní sumy za obyčejnou vodu. Ve zlatých časech privatizace byly vodovody a kanalizace v této části Moravy a Slezska prodány anglické a francouzské firmě. Po dalších změnách majitele uvízlo severomoravské hospodaření s vodou dočasně ve slovenských rukou, než doputovalo pod španělskou firmu. Jeho údajná modernizace se projevuje jen ve stále vyšších fakturovaných částkách.

Jak známo, levice dnes v Česku žádné politické zastoupení nemá. To, co se za levici z jakési setrvačnosti pořád ještě vydává, se vyžívá ve vylučování členů s rozumnými názory. Můžeme však mluvit aspoň o pravici v podmínkách, kdy princip trhu, který by měla prosazovat, byl podřízen direktivnímu rozhodování, jež si zcela vystačí s byrokratickými směrnici cizí i domácí provenience?

Lži o nastartování tržní ekonomiky, která prý již brzy přinese prosperitu všem, umožnily celé generaci našich politiků najít si pohodlnou živnost a být nadstandardně placeni z peněz daňových poplatníků. Z peněz těch samých lidí, které dnes „demokratičtí“ představitelé zastrašují, navádějí k udávání a špehují. Co je na tom vlastně svobodně tržního?

Ve všech příručkách se dočteme, že existence tržní ekonomiky patří k samotným základům

demokracie. Proč se u nás dnes nesmí mluvit o tom, že naše demokratické politické strany se bez tržní ekonomiky docela klidně obejdou?

AUTOR: Jan Keller

[ZDROJ](#)